Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anu 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 119. Brașovŭ, Sâmbătă 27 Maiu (8 Iunie) 1889.

Brașovŭ, 26 Maiu

Scimŭ, că afirmarea ministrului-președinte Tisza, că prin ocuparea Bosniei și Herțegovinei monarchia nóstră a dobênditŭ o influință mai mare ca orĭ și când în Orientŭ, a fostŭ întreruptă de pe băncile oposițieĭ cu strigărĭ ironice de „Belgradŭ!" „Belgradŭ?"

Aceste strigări caracteriseză noua situațiune în Serbia, care numai favorabilă nu este influinței monarchiei austro-ungare.

Totŭ mai multŭ se arată semnele unei apropiate furtunĭ, ce stă sĕ isbucnéscă în Orientŭ

Diarulŭ berlinesŭ „Post" înregistreză nisce scirĭ alarmătore în legătură cu toastulŭ Țarului. Acestŭ toastŭ, se dice, a fostŭ adresatŭ Austriei pentru unŭ articulŭ alŭ unei foi militare din Viena, în care se amenință Muntenegrulŭ. După o altă scire din Petersburgŭ Rusia înarmeză ca nicĭ-odată și în cercurile militare rusescĭ se vorbesce de unŭ resboiu apropiatŭ, care va isbucni la tomnă, multŭ la primăvéră. O altă faimă spune, că a treia fiică a prințului Nichița este destinată a fi logodnica marelui duce moștenitorŭ al Rusiei.

Iritațiunea în Serbia ia pe di ce merge mai marĭ dimensiunĭ. Acum când se aștéptă acolo visita regelui Milanŭ, care a călĕtoritŭ la Bosforŭ și în Palestina, unele foi din Viena și Pesta publică articolĭ retrospectivĭ, din carĭ rĕsună din nou nemulțămirea și parerea de rĕu, că Milanŭ șĭ-a părăsitŭ tronulŭ sĕu. Căcĭ pe elŭ se întemeiau tóte speranțele.

Eată cum caracteriseză „Budapester Tagblatt" situațiunea de adĭ în Serbia, vorbindŭ de visita, ce o face Milanŭ fiului sĕu în Belgradŭ:

...„Nouĕ pericule, mai seriόse ca acele cu care a avutŭ sĕ se lupte Milanŭ, încunjură tronulŭ fiului sĕu. Slăbiciunea copilului n'a desarmatŭ pasiunile, ci le-a deslănțuitŭ încă și mai rĕu. Drapelulŭ propagandei rusescĭ fâlfâiă liberŭ pe teritoriulŭ sêrbescŭ. Au fostŭ de ajunsŭ trei lunĭ ca sĕ restórne totŭ ce a lucratŭ și a creatŭ Milanŭ."

„Idea conservativă, orĭ cu alte cuvinte alipirea de politica monarchiei nóstre, nu s'a bucuratŭ nicĭodată în Serbia de-o mare popularitate; massele amăgite prin agitațiunea rusescă și și prin șovinismulŭ lorŭ naționalŭ au avutŭ totdéuna o antipatiă contra ei. Dêr pe câtŭ timpŭ Milanŭ a fostŭ rege peste Serbia, acésta antipatiă respecta, deși fără voiă, totușĭ anumite marginĭ. Acum însĕ, după ce s'a dusŭ Milanŭ ura în contra Austro-Ungariei ș'a revĕrsatŭ cu furiă valurile în Serbia și nicĭ unŭ stăvilarŭ nu le mai stă în cale".

„Acésta ură a provocatŭ în Belgradŭ revolte sângeróse, a cărorŭ motive nu mai au lipsă de comentarŭ. Amărăciunea masselorŭ suprimată anĭ de dile a eruptŭ ca unŭ vulcanŭ în rescóla contra progresiștilorŭ."

„Și s'a vĕdutŭ în modŭ neîndoiosŭ din atitudinea ce a observat'o regența și guvernulŭ față cu acésta mișcare, care își alese ca țintă a primei ei acțiunĭ pe Garașanin și partida sa, cum respectă ei moștenirea politică a lui Milanŭ, noua constituțiune. Guvernulŭ a lăsatŭ mai ântâiu ca progresiștii sĕ fiă maltratațĭ, și numai după-ce plebea de pe strade și-a vĕrsatŭ mânia asupra partidei lui Garașanin, a intervenitŭ miliția tratândŭ pe escedențĭ cu cea mai mare crutare. Regența însĕ, ca și când ar fi invidiatŭ pe ministeriu pentru sentimentele dovedite, a liberatŭ pe turburătorĭ, și a arestatŭ de altă parte pe Garașanin."

„Astfelŭ ambii factorĭ ai puterei șĭ-au datŭ pe față colórea în contra tradițiunilorŭ politice ale lui Milanŭ și pentru acea propagandă, a căreia fire le țină în mână domnii Hitrovo și Persiani".

„Intr'aceea s'a reîntorsŭ și ex-metropolitulŭ Mihailŭ din Rusia și a fostŭ primitŭ în Belgradŭ cu sgomotóse ovațiunĭ. Este unŭ secretŭ publicŭ că Metropolitulŭ Mihailŭ a mersŭ înainte la Belgradŭ ca sĕ prepare sosirea reginei Natalia. Și spre a deschide acestui agitatorŭ unŭ câmpŭ de activitate câtŭ mai largŭ guvernulŭ silesce pe Metropolitulŭ Theodosiu sĕ se retragă, pentru ca Mihailŭ sĕ pótă intra neamânatŭ în palatulŭ metropoliei. Cu Mihailŭ pășesce spiritulŭ rusescŭ, propaganda moscovită în fruntea bisericei sêrbescĭ, și ce impulsurĭ va primi clerulŭ dela acésta căpetenia, póte sĕ judece orĭ-și-cine și din împrejurarea, că Mihailŭ, destulŭ de bine informatŭ din locŭ competentŭ încă din Moscva, a aflatŭ de bine ca în călĕtoria sa sĕ se oprescă încă și în Bucurescĭ la ambasadorulŭ rusescŭ".

„Așa stau lucrurile în ajunulŭ visitei, ce-o face Milanŭ fiului sĕu în Belgradŭ. Din totŭ ce a clăditŭ Milanŭ n'a rĕmasŭ pétră pe pétră; și totŭ ce a combătutŭ elŭ se desvóltă acum în Serbia în mĕsură grandiósă. Decă alérgă la fiulŭ sĕu ilŭ conduce grija inimei sale de părinte. Elŭ va rĕdica vocea sa admoniătóre, va arăta regențilorŭ în ce periculŭ mare potu îmbrânci Serbia decă nu se vorŭ opri în pașii lorŭ. Zadarnică silință! Când era în posesiunea puterei regale n'avea putere de resistență, i-a lipsitŭ curagiulŭ perseveranței. Cum mai póte spera adĭ Milanŭ, care se întórce numai ca omŭ privatŭ în reședința sa de odinióră, de a produce o schimbare numai prin puterea sa morală? Intervențiunea lui nu va ave nicĭ unŭ efectŭ. Și acesta este casulŭ mai favorabilŭ. Căcĭ se póte întêmpla ca intervențiunea sa sĕ producă nouĕ contraste și încurcăturĭ, a cărorŭ urmări adĭ încă nicĭ nu se potŭ precalcula".

DIN AFARĂ.

Secvestrarea căilorŭ ferate sêrbescĭ.

O telegramă din Belgradŭ dela 22 Maiu comunică următórele pe cale indirectă: Erĭ la 10 ore de diminéță, o comisiune de cincĭ membri s'a înfățișatŭ la representantulŭ generalŭ alŭ esploatării drumurilorŭ de ferŭ ale statului sêrbŭ, pentru a procede la reluarea imediată a serviciului în virtutea ucasului regalŭ. După lungĭ întrevorbirĭ, comisiunea declară, că avea ordinulŭ sĕ procedeze la acéstă reluare prin tóte mijlócele.

In fața acestui limbagiu, representantulŭ companiei drumurilorŭ de ferŭ adresă comisiunei protestărĭ cerute de împrejurărĭ și, la amiadĭ, Statulŭ reluă de oficiu esploatația rețelei sêrbescĭ. O cestiune gravă rĕmânea de regulatŭ, aceea a trecerii la guvernŭ a personalului, care funcționéză actualmente și care se compune din mulțĭ Austriacĭ și vr'o 15 Francesĭ.

Obținêndŭ dela comisiune angajamentulŭ, că tóte drepturile personale vor fi respectate, representantulŭ companiei deposedate întrunĭ personalulŭ în fața comisiunei șĭ-ĭ făcŭ cunoscută situațiunea. Elŭ deplânse într'unŭ modŭ energicŭ în fața lui actulŭ arbitrarŭ alŭ guvernului, declară că cedeză în fața violenței și îndemnă pe agenții streinĭ pentru demnitatea și respectulŭ datoritŭ serviciului publicŭ, sĕ rĕmână sub ordinile

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS".

Curierulŭ Exposiției din Parisŭ.

[Corespondența nóstră particulară.]

IX.

Parisŭ, 1 Iunie 1889.

Discursulŭ d-lui *Tirard*, președintele Consiliului de Miniștri, a fostŭ următorulŭ:

Domnilorŭ!

Nicĭ-odată nu V'așŭ pute descrie emoțiunea de care sunt cuprinsŭ, când vĕdu că ni se arată de câteva dile din tóte părțile atâtea probe de simpatiă și de neîndoiósă cordialitate, când constatŭ afluența atâtorŭ óspețĭ sosițĭ din tóte punctele globului, spre a înfrumseța și îmbogăți întreprinderea nóstră internațională.

Modestŭ și celŭ din urmă între lucrătorii acestei marĭ opere, Vĕ declarŭ, că sunt puținŭ cam uimitŭ în fața atâtorŭ strălucirĭ, ce ne impresóră: totulŭ mi-se pare ca unŭ visŭ încântătorŭ în care se risipescŭ norii și aparŭ rade d'o lumină cu totulŭ nouă.

In circumstanțele acestea fiindŭ, nu hesitu de locŭ sĕ V'o declarŭ, că mi-se umple inima de mândriă națională, când audŭ cuvintele rostite de președintele nostru, d-lŭ principe Bibescu, scumpulŭ nostru compatriotŭ din România. Nimenea mai bine decâtŭ dênsulŭ nu-mĭ va pute înțelege sentimentulŭ ce Vi-lŭ exprimaiu, deóre-ce d-sa n'a probatŭ dragostea sa de țera nóstră numai de erĭ și numai în timpŭ de pace. Au fostŭ timpurĭ durerόse, au fostŭ nenorocirile și periculele câmpurilorŭ de luptă în carĭ dênsulŭ șĭ-a cuceritŭ acestŭ titlu de Francesŭ, și pe care șĭ-lŭ asociă, acum unŭ minutŭ, pe lângă titlulŭ ce-lŭ are din patria sa mamă.

Ei, scumpulŭ meu președinte, D-vóstră cunóscețĭ suferințele Franciei din generația nóstră, căcĭ, împreună cu ea ațĭ vĕdutŭ patria învinsă, sângerândă și desmembrată; înțelegețĭ decĭ bucuria patriotică ce-o simtŭ Francesii din generația acésta, când, la adăpostulŭ unei puternice armate, ei parŭ a renasce numai prin simpla putere a muncii și când vĕdŭ întindêndu-li-se din tóte părțile lumii o mână amică — în numele unei opere de concordiă, de pace și de civilisațiă.

Domnilorŭ,

Vĕ mulțumescŭ din fundulŭ inimii mele pentru toastulŭ ce s'a ridicatŭ în onórea președintelui Republicei, a comisariatului francesŭ și pentru prosperarea Franciei.

Permitețĭ-mĭ d'a releva acestŭ toastŭ, ridicândŭ, la rêndulŭ meu, unŭ altulŭ, în onórea principelui Bibescu, a elocintelui nostru președinte, a compatriotului vostru și alŭ nostru,

Asemenea ridicŭ paharulu meu și în sĕnĕtatea comisarilorŭ delegațĭ, carĭ au muncitŭ cu atâta ardóre și băgare de sémă la organisația frumósei și interesantei Exposițiunĭ române; în fine închinŭ paharulŭ pentru prosperitatea României, a acestei țerĭ surore și care, stăpână pe destinele sale, realiseză progrese în tóte domeniile sciinții moderne, fără ca sĕ pérdă ceva din nuanța ei poetică orientală d'alŭ cărei caracterŭ avemŭ sub ochii-ne unŭ specimenŭ atâtŭ de interesantŭ și de bine-reușitŭ.

In prosperarea României decĭ!

Și acum, Domnilorŭ, încă o mulțumită pentru primirea cavalerescă și frățéscă ce ne-ațĭ făcutŭ!"

* *
*

In totŭ timpulŭ banchetului orchestra românéscă esecuta diferite arii naționale și francese. Șefulŭ acestei orchestre e cunoscutulŭ Sava Pĕdureanŭ, violonistŭ medaliatŭ, și pe care noi l'amŭ presentatŭ deja lectorilorŭ „*Gazetei*".

Siguranța, vioiciunea și eleganța, cu care d. Pĕdureanu mânuesce arcușulŭ sĕu l'au făcutŭ cu dreptŭ cuvêntŭ celebru. Dênsulŭ a sciutŭ sĕ-șĭ asigure colaborația unorŭ forțe musicale de prima ordine. D. Pavelŭ Alecu, guitaristulŭ, e în acelașĭ timpŭ unŭ plăcutŭ cântărețŭ, și cu vocea lui justă, scie de minune sĕ ofteze (pentru alții) în sentimentalele nóstre doine. De muscalagiu nicĭ nu mai vorbimŭ, elŭ a ajunsŭ adĭ la culmea reclamei. Totŭ Parisulŭ ilŭ cunósce. Bassulŭ se numesce Marin Niculescu — și atitudinea lui e demnă și în armoniă cu instrumentulŭ sĕu, cu care s'a identificatŭ completamente.

Trupa artiștilorŭ română se compune din 16 inșĭ, sub căpetenia a trei șefĭ: Anghelușŭ Dinicu, Ciolacŭ Dinicu și Sava Pĕdureanu.

Acesta din urmă, până adĭ, e incontestabilŭ primulŭ șefŭ alŭ lăutarilorŭ d'aicĭ.

Repertoriulŭ sĕu e bogatŭ și plinŭ de creațiunĭ musicale proprii. Vomŭ menționa *solo* de vióră, o compositiune specială a simpaticului nostru artistŭ, *Steluța*, *Nunta țĕrănéscă*, *Deșteptă-te Române*, *Marșulŭ lui Horia*, *Moțulŭ din Ardealŭ*, etc. etc.

D. Sava Pĕdureanŭ e și unŭ creatorŭ de instrumente. Astfelŭ puturămŭ admira, cu ocasiunea ultimei visite ce-i făcurămŭ la locandă, unŭ instrumentŭ bine-reușitŭ din combinarea cobzei și a mandolinei.

Inutilŭ decĭ d'a mai adauge, că dênsulŭ a fostŭ viu felicitatŭ de artiștii francesĭ și că i-s'a făcutŭ și deosebita onóre d'a i-se pune la dispoziția o lojă la Opera și alte teatre.

a.

guvernului. Acéstă scenă a impresionatŭ fórte multŭ asistenţa.

In opiniunea sêrbéscă, lumea se arată satisfăcută da actulŭ guvernului. In numerose cercurĭ se crede, că influinţa germană nu e streină reluării de către statŭ a exploatării drumurilorŭ sale de ferŭ. Se pretinde, că Serbia a primitŭ asigurarea, că va găsi în streinătate fondurile necesare pentru a plăti companiei de exploatare sumele însemnate ce datoréză. Acéstă afacere va da locŭ unui procesŭ, care se va desfăşura înaintea tribunalelorŭ francese.

Rusia şi Persia.

Din Petersburgŭ se telegrafiază cu data 24 Maiu: Unŭ consorţiu rusŭ a obţinutŭ dela Şahulŭ Persiei semnătura unei convenţiunĭ preliminare în privinţa unui proiectŭ de drumŭ de ferŭ, care ar pleca din Marea Caspică până la Oceanulŭ indianŭ. Acéstă convenţiune reservéză Ruşilorŭ construirea liniei. Intervenţia activă a guvernului rusŭ a asiguratŭ succesulŭ întreprinderei.

Rusia şi Muntenegru.

„Vjedomosti" din Petersburgŭ, vorbindŭ despre toastulŭ ce l'a ţinutŭ Ţarulŭ în Peterhof, ḑice, că elŭ dovedesce firma hotărîre a Ţarului, d'a nu mai încheia nicĭ unŭ tractatŭ orĭ alianţă cu alte puterĭ, decâtŭ numai cu Muntenegru, care singurŭ a rĕmasŭ credinciosŭ Rusiei. Ce privesce însĕ Europa, toastulŭ va avé acolo efectulŭ unui trăsnetŭ. Elŭ arată lămuritŭ, că Rusia e hotărîtă a-şĭ păstra şi mai departe libertatea sa de acţiune.

Apoi adresându-se către Francia, dice fóia rusescă: Francesii sĕ nu fiă mâhniţĭ şi sĕ interpreteze toastulŭ în modŭ naturalŭ. Indată ce în Francia se va fi cultivatŭ o formă de guvernŭ durabilă, prinţulŭ Neculae póte avé unŭ tovarăşŭ în ce privesce raportulŭ cu Rusia.

Tractatulŭ militarŭ germano-italianŭ.

„Figaro" istorisesce despre tractatulŭ militarŭ germanŭ-italianŭ, că Bismarck s'a ţinutŭ departe ostentativŭ, pentru a documenta caracterulŭ militarŭ şi nu diplomaticŭ alŭ tractatului. Bismarck a refusatŭ numai unŭ ajutorŭ financiarŭ din partea Germaniei, ajutorŭ de care are nevoiă Italia. Crispi — ḑice Bismarck — trebue sĕ-'şĭ ajute însuşĭ. Sîmburele tractatului este: Armata italiană e pusă cam deopotrivă cu a Bavariei. Cu tótă haina diplomatică a textului tractatului, delegaţiunea militară germană apare mai numĕrósă în Roma, decâtŭ cea italiană în Berlinŭ. Amêndouĕ delegaţiunile se încorporéză statului majorŭ generalŭ reciprocŭ. E lucru sigurŭ, că din caracterulŭ defensivŭ alŭ alianţei a eşitŭ la ivélă tractatulŭ ofensivŭ. Austro-Ungaria rĕmâne esclusă din convenţiune.

Autonomia catolicilorŭ.

(Din desbaterile dietei ungurescĭ).

In şedinţa dela 20 Maiu a *dietei ungurescĭ*, deputatulŭ *Fenyvessy* a adusŭ în discusiune autonomia catolicilorŭ, accentuândŭ necesitatea ca asupra distinaţiunei fondurilorŭ bisericescĭ sĕ dispună credincioşii catolicĭ înşişĭ; fondurile biseriçescĭ nu suntŭ proprietatea episcopilorŭ, ci a tuturorŭ catolicilorŭ în ţéră. Adĭ încă catolicii se rógă sĕ li-se dea autonomia, mâne o vorŭ pretinde-o.

Ministrulŭ de culte *Csaky* rĕspunse, că catolicii suntŭ totŭ aşa de îndreptăţiţĭ a se bucura de autonomiă, ca şi celelalte confesiunĭ. Dênsulŭ nu crede, că din punctŭ de vedere alŭ administraţiei statului s'arŭ ivi marĭ dificultăţĭ, dificultatea este numai, că opiniunea publică la noi înţelege sub autonomia bisericéscă numai acelŭ soiu de autonomiă, ce-o posedŭ protestanţii, care însĕ nu se unesce cu organisaţia hierarhică şi episcopală a bisericei catolice. Mai departe este o dificultate, că în cercurile catolice încă nu domnesce înţelegere asupra cestiunei; altă părere au mirenii, alta episcopii şi érăşĭ alta clerulŭ inferiorŭ. Afară de acésta mai trebue sĕ se respecteze şi dreptulŭ de patronatŭ alŭ Maj. Sale. Intre împrejurările aceste nu-i rĕmâne guvernului alta, decâtŭ a observa o atitudine aşteptătóre; autonomia nu se póte nimĕnui impune.

In şedinţa dela 21 Maiu deputatulŭ Otto *Hermann* a datŭ espresiune temerei, că autonomia în biserica catolică nu se va realisa aşa de curêndŭ, pentru-că episcopii, carĭ au puterea în mână, nu vorŭ renunţa la ea aşa curêndŭ; guvernulŭ însĕ se nu trăgănéscă afacerea, căcĭ acolo, unde nu sĕ ţine semă de spiritulŭ timpului, urméză schimbărĭ prin erupţiune.

Deputatulŭ Gabriel *Ugron* apĕră autonomia catolicilorŭ; este de nimicŭ argumentulŭ ministrului cu privire la dificultăţile ce s'ar ivi în realisarea autonomiei, la care catolicii şi după părerea ministrului au unŭ dreptŭ. Dreptulŭ de patronatŭ alŭ Maj. Sale nu va fi alteratŭ prin autonomia catolicilorŭ; numai în modulŭ lui de esecutare se va face o schimbare. Ce privesce a doua obiecţiune, despre neînţelegerea în sînulŭ catolicilorŭ asupra autonomiei însăşĭ, esperienţa ne învaţă, că unŭ poporŭ, care este despoiatŭ de dreptulŭ sĕu, firesce că nu póte consimţi cu cei ce'lŭ stăpânescŭ; aşa e deoparte şi cu clerulŭ mai înaltŭ, care are puterea în mână, de altă parte cu poporulŭ şi clerulŭ inferiorŭ, carĭ trebue sĕ tacă în biserică. Şi în administraţia bisericéscă trebue sĕ se recunóscă odată principiile generale de libertate şi nu merge ca într'unŭ statŭ, care proclamă egala îndreptăţire, numai catolicilorŭ sĕ li-se nege şi reţină autonomia. Catolicii nu cerŭ protecţiunea dela statŭ, ci cerŭ sĕ se rupă acelŭ raportŭ alŭ statului către biserică, care încă s'a moştenitŭ din evulŭ mediu.

Din punctŭ de vedere confesionalŭ, ḑice Ugron, ne învĕţă esperienţa, că numai acele religiunĭ au fostŭ unŭ radimŭ alŭ statului, carĭ au fostŭ libere. De aceea trebue sĕ aibă şi catolicii autonomiă acésta este şi în interesulŭ fondurilorŭ şi alŭ fundaţiunilorŭ, pe carĭ episcopii nu le întrebuinţéză tocmai în favorea bisericei catolice, ba le administréză cu uşurinţă. Episcopii n'au primitŭ nicĭ averea bisericei pentru sine înşişĭ. Capitlurile catedrale nu potŭ controla pe episcopĭ, controlulŭ se póte esecuta numai prin autonomiă. Şi cestiunea congruei se va resolva prin autonomiă. Este cu deosebire de lipsă de a se introduce alegerea parochilorŭ. In cestiunile disciplinei bisericescĭ şi a dogmelorŭ mirenii nu se vorŭ amesteca, ci vorŭ pune stavilă numai volniciei celorŭ mai marĭ. Organisaţia de adĭ a bisericei catolice este absolutismulŭ, care ar voi bucurosŭ sĕ-i facă pe credincioşĭ sĕ credă, că n'ar avé nicĭ unŭ dreptŭ de a-şĭ administra propriele lorŭ afacerĭ bisericescĭ; dêr unŭ statŭ constituţionalŭ nu póte primi, decâtŭ o organisaţiă autonomă a bisericei catolice.

Ministrulŭ de culte *Csaky* a declaratŭ după acésta din nou, că după părerea lui credincioşii bisericei catolice suntŭ totŭ aşa de îndreptăţiţĭ a se bucura de autonomiă, ca credincioşii altorŭ confesiunĭ; elŭ a indicatŭ numai greutatea cu care ar fi împreunată realisarea de faptŭ a autonomiei. A împiedeca autonomia nu voiesce, dêr numai n'arŭ voi sĕ-o impună, sĕ-o octroeze, voinţa întregii bisericĭ romano-catolice decide aicĭ şi episcopii suntŭ unii din acei factorĭ, a cărorŭ consĕmţire, pe lângă aceea a clerului inferiorŭ şi a poporului, este de lipsă, ca sĕ se facă autonomia.

In şedinţa dela 22 Maiu ḑise deputatulŭ *Komlossy*, că şi elŭ doresce autonomia catolicilorŭ, pentru ca clerulŭ înaltŭ sĕ afle sfătuitorĭ înţelepţĭ, ér clerulŭ inferiorŭ sĕ afle sprijinŭ în elementulŭ mirenŭ. Episcopii nu suntŭ în contra autonomiei, căcĭ dorŭ ei înşişĭ au luatŭ iniţiativa. Primatele Simor încă în anulŭ 1870 a stabilitŭ punctulŭ de vedere şi mĕsura autonomiei.

In şedinţa dela 23 Maiu observă deputatulŭ W. *Kissfalusy*, că decă se va realisa autonomia catolicilorŭ organisaţia hierarchică şi episcopală, precum şi dreptulŭ de patronatŭ prea în. arŭ mai slăbi'o puţinŭ din córde fără însĕ a renunţa la vr'una din îndreptăţirile sale fundamentale. Şi acesta arŭ fi de doritŭ.

Tóte pressa unguréscă s'a ocupatŭ cu cestiunea autonomiei catolicilorŭ şi o aprobă; chiar şi oposiţiunea moderată, care susţine legăturĭ cu hierarchia romano-catolică, a pledatŭ pentru autonomia catolicilorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Procesulŭ de pressă alŭ „Luminătorului". Organulŭ maghiarŭ guvernamentalŭ din Timişóra „Délmagyarország", în numĕrulŭ sĕu din 31 Maiu aduse scirea, „că contra d-lui Ioanŭ V. Barceanu, locuitorŭ publicistŭ în Timişóra, acusatŭ de procurorulŭ de statŭ pentru doi articulĭ apăruţĭ în „Luminătorulŭ", pertractarea înaintea curţii cu juraţĭ din Aradŭ s'a statoritŭ pe ḑiua de 31 Iulie 1889 n.; pertractarea va fi tare interesantă."

La redacţiunea „Luminătorului" — scrie acesta — până acuma n'a sositŭ încă nicĭ o încunosciinţare oficială; dêr scirea de mai susŭ ni-se mai confirmă prin unele rêndurĭ primite din Aradŭ.

***

Procesulŭ de pressă contra generalului Doda, scrie totŭ acelaşŭ organŭ „patrioticŭ" din 2 Iunie a. c. n. „se va pertracta din nou înaintea juriului de pressă din Aradŭ. Procedura şi sentinţa primă fură nimicite de Curia reg. din Pesta. Actele au sositŭ deja la tribunalulŭ din Aradŭ, care va statori ḑiua pentru noua pertractare a procesului de pressă, aplicândŭ eventualŭ astădată chiar şi aducerea cu forţa a acusatului înaintea curţii cu juraţĭ."

Suntŭ „puternicĭ liberalii şi înţelepţii" stăpânitorĭ de adĭ ai ţĕrii!

***

O visită plăcută. Ni-se împărtăşesce, că d-lŭ *George Dima*, cunoscutulŭ profesorŭ de musică dela seminariulŭ din Sibiiu, va face în sĕrbătorile Rusaliilorŭ, împreună cu corulŭ sĕu seminarialŭ, compusŭ din 28 coriştĭ, o escursiune în părţile nóstre. D-lŭ Dima şi tinerii sĕi coriştĭ vorŭ sosi în Braşovŭ Lunĭ, 29 Maiu a. c. (a doua di de Rosalii), séra. Marţĭ a treia ḑi de Rosalii, corulŭ seminarialŭ va cânta la serviciulŭ Liturgiei într'una din bisericile nóstre, şi afară de aceea Marţĭ sĕu Miercurĭ va da o producţiune în sala cea mare a gimnasiului română. Totodată ni-se spune, că în ḑilele următóre d-lŭ Dima şi corulŭ sĕu vorŭ visita Săcelele şi Zêrnescii, unde de asemenea vorŭ da câte o producţiune. Pentru încuartirarea coriştilorŭ în Braşovŭ s'au luatŭ deja dispoşiţiunile de lipsă. — Aşteptămŭ cu bucuriă acéstă plăcută visită, deórece corulŭ seminarialŭ din Sibiiu, după cum este cunoscutŭ, se bucură de unŭ bunŭ renume, şi tot-odată persóna d-lui G. Dima este una din cele mai simpatice pentru publiculŭ română din Braşovŭ.

***

Conte scăpătatŭ. Contele Bethlen Markus, care avea în proprietatea sa trei din cele mai de frunte domeniurĭ din Transilvania, a ajunsŭ acum ḑile negre. După ce şi-a vêndutŭ (orĭ póte i s'au vêndutŭ) frumósele domeniurĭ dela Cetatea de Baltă şi Ernotŭ, a venitŭ rêndulŭ domeniului alŭ treilea alŭ sĕu, din Tirimia-mare, care consta din 3800 jugĕre. Anulŭ trecutŭ i-s'au licitatŭ vitele, boii de jugŭ, turmele de oi şi de porcĭ, ér în anulŭ acesta licitările s'au continuatŭ. Ată ce ni-se scrie în privinţa acésta: „La contele din Tirimia-mare Bethlen Markus in acestŭ anŭ de 6 orĭ a eşitŭ comisia ca sĕ-i preţuéscă averea pentru datorii. Mai pe urmă a eşitŭ comisia în 3 Iunie n. c., când, ne mai avêndŭ ce sĕ liciteze, aduse unŭ lăcătuşŭ, care a ruptŭ zarurile dela odăi şi intrândŭ înăuntru a aflatŭ o sabiă de pe timpulŭ Mariei Terezia, apoi pumnale, cuţite, furculiţe, sfeşnice — tóte de aurŭ, orĭ cu mânunchiu de aurŭ, pe care le-a adjudecatŭ unui datornicŭ pentru 20,000 fl. Acum nu mai e nimicŭ de licitatŭ la acéstă curte, atâtŭ de bogată odinióră. Contele, omŭ de 39 de anĭ, a dispărutŭ încă din luna lui Martie; se ḑice c'ar fi în Viena, ér ţiitórea lui (o teatralistă cu care a convieţuitŭ 2 anĭ şi jumĕtate) se află în Pesta."

***

Secetă. Ni-se scrie, că pe teritoriulŭ Tirimiei marĭ, lângă Têrgu-Mureşului, n'a mai plouatŭ dela Pascĭ încóce. Holdele suntŭ rarĭ şi micĭ, promitŭ fórte puţină recoltă; cucuruzulŭ sĕmĕnatŭ după Pascĭ abia e rĕsăritŭ, ér celŭ mai de vreme sĕmĕnatŭ se veştedesce. Apa sécă în isvóre.

***

Teatralişti maghiari in Sĕlagiu. O trupă unguréscă de teatralişti dă representaţiunĭ în oraşele principale din Selagiu. Din Zelau trupa a trecutŭ în Şimleulŭ Silvaniei unde petrece în timpulŭ de faţă. Se vede însĕ c'aşĭ petrece cam slabŭ, căcĭ după cum i-se scrie lui „Kolozsvar", publiculŭ manifestă faţă cu representaţiunile acestorŭ pionerĭ ai maghiarisărei, cum ii numescŭ foile ungurescĭ, unŭ interesŭ ne mai pomenitŭ de puţinŭ.

***

Defraudare. Din Aradŭ se comunică scirea despre o nouă defraudare în sumă de 19.000 fl., ce s'a constatatŭ la institutulŭ de creditŭ şi economii de acolo. Din asta causă directorulŭ institutului, care este fiiulŭ unui distinsŭ comerciantŭ de acolo, fù numai decâtŭ suspendatŭ din postŭ. Deórece însĕ tatălŭ sĕu deja a plătitŭ băncei ca despăgubire 15,000 fl., cercetarea ulterióră contra defraudantului s'a sistatŭ.

***

D-şora Wolmuth, eminenta recitatóre germană, a ţinutŭ Mercurĭ în 5 c. la 8½ óre séra în localulŭ Redutei din locŭ o serată de lectură. Publiculŭ, destulŭ de numĕrosŭ, şi-a arĕtatŭ mulţămirile lui prin dese aplause. Programulŭ a fostŭ fórte alesŭ. D-şora Wolmuth are o frumósă modulaţiune, o voce multŭ simpatică şi o predare atâtŭ de desluşită şi viuă, încâtŭ ţine publiculŭ în încordată atenţiune, cu deosebire predă mai bine scrierĭ drăgălaşe cum suntŭ d. e. „das bucklige Kind", de Baumbach-Eckstein şi der „Schweinehirt" de Andersen, în carĭ îşĭ moduléză vocea fórte drăgălaşŭ şi potrivitŭ. Piesa din „Sappho" de Carmen Sylva, a cetit'o cu multŭ efectŭ fiindŭ viu aplaudată. D-şóra Wolmuth a mişcatŭ multŭ publiculŭ cu deosebire în poesia „Pelerinagiulŭ la Kewlaar" în care nedubitatŭ se esprimă tótă forţa ei. D-şora Wolmuth e o elevă a distinsului recitatorŭ Strakosch şi a marelui artistŭ Lewinsky.

***

Fidanţaţi din douĕ lumĭ. „Luminătorulŭ" are positiva informaţiune, cumcă d-lŭ *Mihaiu Stoica de Haţegŭ*, locotenentŭ dela divisiunea a 14-a a bateriei grele, staţionată în Lugoşiu, şi-a încredinţatŭ de soţiă pe (d-şóra): Miss Bertha Lucia Wezler din St. Louis, lângă rîulŭ Missouri în Statele Unite Americane. Mirele a obţinutŭ unŭ concediu de 14 lunĭ, ca sĕ ajungă la miresa sa, sĕ serbeze cununia şi sĕ se întórcă cu miresa — la Lugoşŭ. In Dumineca trecută a plecatŭ mirele către New-York, unde'lŭ va aştepta miresa cu părinţii şi nuntaşii şi-lŭ vorŭ conduce la St. Louis. Abia in Augustŭ—Septemvre vorŭ ajunge sĕ-şĭ serbeze cununia.

***

Regina României şi Principele moştenitorŭ Ferdinand vorŭ părăsi irevocabilŭ Bucurescii la 10 Iunie, pentru a merge la Duseldorf sĕ asiste la căsĕtoria Alteţei Sale Principelui Vil-

helm de Hohenzolern. Ceremonia acestei cununii a fostŭ fixată pe 15/27 Iunie. Regina şi A. S. R. Principele Ferdinand vorŭ lipsi numai 10 dile din Capitală. Lt-colonelŭ Robescu şi d-şóra Davila vorŭ însoţi pe Suverana şi pe Principele în călĕtoria ce facŭ, scrie „Naţionalulŭ.“

* * *

Urşĭ. Căldărarulŭ Filip Cselensky, care locuesce la Timişulŭ de josŭ, a împuşcatŭ in sĕptĕmâna trecută în pădurea de acolo o ursóică de trei anĭ (185 chgr. de grea) şi rănĭ de morte pe unŭ ursŭ, care venea spre elŭ cu labele dinainte ridicate. Cselensky a ucisŭ pănă acum 12 urşĭ în revirulŭ Timişului de josŭ, ferindŭ astfelŭ de multe pagube pe posesorii de vite din Dérste şi Sĕcele.

* * *

Autoritatea rusă din localitatea de graniţă Oicow a internatŭ 41 de studenţĭ din Cracovia, carĭ făcuseră o escursiune acolo, cum se dice, fiindcă au cântatŭ cântece patriotice polone.

* * *

Érăşĭ o scrisore cu banĭ spoliată. Unŭ neguţătorŭ din Pesta a trimisŭ la 30 l. tr. o epistolă cu 4200 fl. unui altŭ neguţătorŭ din Vajár lângă Nyirbátor. Scrisórea se espedase în tótă regula; la punerea ei în plicŭ se luaseră doi martorĭ; la desfacere de asemenea erau martorĭ. Cu tóte astea o bancnotă de 1000 fl. a intratŭ în pămentŭ. Cercetarea e în curgere.

* * *

Bola egipténă de ochĭ bântue în comunele Streza şi Oprea-Cârţişóra. Numĕrulŭ bolnavilorŭ e mărişorŭ. S'au luatŭ tóte mĕsurile pentru localisarea bolei.

* * *

Societatea geografică din Berlinŭ a refusatŭ participarea la congresulŭ geograficŭ din Parisŭ, deşi acesta o învitase prin o adresă germană, în care totodată se esprimă rugarea, ca societatea berlinesă sĕ nu facă ca sciinţa sĕ sufere din causa politicei.

* * *

Nou valsŭ de I. Ioanovicĭ. *„Iubita vieţa României“* e unŭ nou valsŭ pentru pianŭ, două mânĭ. Preţulŭ 1 fl. Se înţelege, că acéstă nouă compositiune deşteptă dinainte interesulŭ publicului musicalŭ. Şi acestŭ interesŭ este într'atâta justificatŭ, întru câtŭ tocmai acestŭ valsŭ alŭ celui mai indestratŭ invĕţăcelŭ alŭ lui Strauss nu e întru nimicŭ inferiorŭ valsului „Valurile Dunării“, din contră noulŭ valsŭ „Iubita vieţa României,“ după judecata bărbaţilorŭ specialĭ, întrece pe cele de mai nainte chiar în tóte 5 părţile sale prin simţire, prin cursulŭ sĕu melodicŭ bogatŭ şi prin efectulŭ însufleţitorŭ. Depositulŭ se află în librăria lui *Polatsek* din Timişora. Se trimite pe lângă rambursă.

Scene turbulente în dieta ungară.

Otto *Herman* îşĭ continuă vorbirea şi dice, că *Tisza nu póte fi convinsŭ nicĭ cu cea mai escelentă retorică* şi celŭ care crede, că vorbele şi argumentele lui Tisza arŭ puté influinţa şi asupra lui Tisza, acela se află în rătăcire. Axioma lui Tisza, că bărbaţii politicĭ abia atuncĭ potŭ fi judecaţĭ, cândŭ disparŭ de pe scena activităţii lorŭ (Ilaritate 'n stânga), n'are locŭ aci, căcĭ elŭ a înţelesŭ o despărţire voluntară de putere, dér istoria omenimei şi a statelorŭ dovedesce, că toţĭ aceia, carĭ au cugetatŭ astfelŭ, n'au prevĕdutŭ nicĭ-odată furtunile, carĭ i-au spulberatŭ dela putere (Aci e! în stânga şi în stânga estremă) şi *convingerea mea e, că decă Kolomanŭ Tisza nu părăsesce acestŭ locŭ, va fi spulberatŭ dela loculŭ sĕu.* (Vii aplause 'n stânga şi 'n stânga estremă, mare mişcare 'n drepta; Nicolau Boncza face semnŭ cu mâna; strigărĭ în stânga estremă: Ce are sĕ ameninţe Boncza acolo? Asta nu o suferimŭ! La ordine, la ordine.)

Colomanŭ *Thaly.* Şi Boncza a păşitŭ cu programŭ independentŭ. (Aşa e! în stânga).

Otto *Hermann* cunósce o crimă şi mai mare decâtŭ trădarea de patriă; (S'audimŭ, s'audimŭ!) o crimă ce a comis'o ministrulŭ prin aceea, că *a infectatŭ onorea şi moralulŭ unei părţĭ a naţiunii.* (Larmă mare. Adevĕratŭ e, aşa e! în stânga estremă; vrea sĕ ne aţiţe!)

Preşedintele (sună clopoţelulŭ). Aci nu e vorba de aţiţare. (Strigărĭ în stânga estremă: Krajcsik a făcut'o! Nu ne tememŭ de ameninţărĭ)!

Otto *Hermann* repetă, că naţiunea, înveninată şi atacată în moralulŭ ei, nicĭ putere nu mai are. (Adevĕratŭ! aşa este! în stânga estremă). Ministru-preşedinte vorbindŭ de curăţenia alegerilorŭ se provócă la aceea, că stările sub presidiulŭ ministerialŭ alŭ lui Lonyay arŭ fi fostŭ şi mai rele. Asta-i argumentare de parlamentŭ? (Mare larmă şi strigăte în stânga estremă: Adevĕratŭ, aşa e! Ruşine!) Contrarŭ acestei aserţiunĭ, vorbitorulŭ arată, că sub Lonyay erau încă 21 de cercurĭ electorale, care au alesŭ din onóre, în care vinŭ şi banĭ nicĭ-odată n'au pĕtrunsŭ, adĭ numĕrulŭ acestorŭ cercurĭ electorale s'au contopitŭ în trei. (Adevĕratŭ, aşa e! în stânga şi în stânga estremă). Ce sĕ aşteptămŭ încă dela acestŭ guvernŭ în viitorŭ? Ministru-preşedinte a spusŭ unde-'i este îndreptată nisuinţa sa. Se acaţă de fotoliulŭ celŭ roşu, căcĭ e orbitŭ ca Harpagon. (Adevĕratŭ, aşa e! în stânga şi stânga estremă). Elŭ anticipéză prémărirea sa reservată viitorului, punĕndŭ sĕ-'i eterniseze numele în edificiile publice. Din vulturulŭ maiestaticŭ: din literatura ungurescă, s'a făcutŭ sub regimulŭ lui Tisza unŭ papagalŭ alŭ Curţii. (Adevĕratŭ, aşa e! în stânga estremă). Intr'unŭ timpŭ cândŭ ar trebui sĕ serbămŭ aniversarea de 100 de anĭ a asigurării drepturilorŭ omului, îşĭ ridică pe tóte terenele vieţii nóstre publice reacţiunea capulŭ, cu decăderea moralului dispare orĭ-ce meritŭ, orĭ-ce calificare, recunóscerea frumosului şi nobilului, şi se stabilesce o singură tesă: amiciţia cu guvernulŭ şi servilismulŭ mai pe susŭ de tóte! (Adevĕratŭ, aşa e! în stânga şi 'n stânga estremă). Partida guvernamentală nisuesce cu mijlóce a scóte pe Tisza din mocirla, în care l'a dusŭ felulŭ sĕu de cugetare reacţionarŭ. Probă e: proiectulŭ de lege alŭ Rudolfinului şi alte proiecte feudaliste şi ultramontane, care au numai scopulŭ de a'i oferi lui Tisza ocasiune, sĕ'şĭ pótă pune în cea mai frumosă lumină liberalismulŭ sĕu. (Viuă ilaritate în stânga estremă.) Vorbitorulŭ descrie apoi întrégă activitate a guvernării ministrului preşedinte, care a aruncatŭ năsipŭ în ochii naţiunei cu promisiunea, că va restabili echilibrulŭ în finanţele statului, şi că cu ocasiunea ocupaţiunei Bosniei a amăgitŭ naţiunea, că cu § 14 a vrutŭ sĕ 'ngusteze constituţiunea ţĕrii, şi că în fine a adusŭ lucrulŭ acolo, că în bugetulŭ actualŭ portofoliulŭ ministrului de honvedĭ nu stă pe basa legală. Vorbitorulŭ primesce moţiunea lui Iranyi şi respinge legea bugetului. (Aplause furtunóse şi îndelungate, şi eljenurĭ în stânga estremă.)

Preşedintele întrerupe pe 5 minute şedinţa, apoi ia cuvĕntulŭ:

Blasiu *Orban*, care dice, că guvernulŭ va vinde chiar şi eterna mântuire, şi că *chiar strănepoţii vorŭ deplânge activitatea aceluia.* Ministru-preşedinte umblă între noi deja ca unŭ mortŭ-viu, ca unŭ Ahasverus de odinióră, a perdutŭ pămentulŭ patriei de sub piciórele sale şi plutesce în aerŭ ca cosciugulŭ lui Mohamedŭ. Vorbitorulŭ sprijinesce moţiunea lui Iranyi.

Ludovicŭ *Hollo* dice, că ordinea de dreptŭ, siguranţa dreptului în acéstă ţéră e numai o ficţiune. Pe terĕmulŭ instrucţiunii, educaţiunea poporului, ridicarea destoiniciei de câştigŭ a poporului au fostŭ promovate numai în mică mĕsură. S'au fabricatŭ, nu-i vorbă, unŭ legionŭ întregŭ de legĭ, dér unŭ progresŭ nu se observă. Ministru-preşedinte dice, că elŭ e unŭ apĕrătorŭ alŭ parlamentarismului, dér activitatea sa de 14 anĭ e o *adevĕrată vătĕmare a parlamentarismului.* Sistemulŭ ministrului-preşedinte a obicĭnuitŭ classa, care susţine naţiunea, ca în locŭ de lucru sĕ caute legăturĭ. După imoralitatea politică vine imoralitatea vieţii private, ce a inaugurat'o actualulŭ sistemŭ de guvernare. Şi acum după 14 anĭ de guvernare se dice, că amŭ intratŭ în periodulŭ reformelorŭ! *Asta-i adevĕratŭ cinismŭ!* Vorbitorulŭ continuă apoi astfelŭ: Onoraţĭ concetăţenĭ! (Mare ilaritate în drepta.) Onorată cameră! Mărturisescŭ, că am greşitŭ vorba. Dér eu facŭ parte dintre aceia, carĭ s'au pregătitŭ de cariera politică nu în *casina naţională*, ci cu acestŭ poporŭ, şi pe fiecare singuraticŭ din poporŭ îlŭ stimezŭ ca pe unŭ concetăţénŭ alŭ meu. A ride de unŭ astfelŭ de *lapsus linquae*, e adevĕratŭ cinismŭ brutalŭ, care caracterisézǎ întrégă guvernare a lui Tisza. (Vii aprobărĭ în stânga) Sprijinesce moţiunea lui Iranyi.

In cursulŭ desbaterilorŭ asupra bugetului cultelorŭ şi instrucţiunii publice, partidele din dieta ungurescă 'şĭ-au imputatŭ una alteia maghiarisarea violentă.

Deputatulŭ *Polonyi* adecă se plânse, că la academia de musică suntŭ profesorĭ streinĭ, carĭ propunŭ în limba germană, şi ceru inlăturarea lorŭ.

Franz *Fenyvessy* spuse, că cu tóte astea elevii totŭ pe acei profesorĭ streinĭ vreu sĕ 'i asculte, atâtŭ de bunĭ suntŭ. Profesóra Passy-Cornet a datŭ pânea de tóte dilele pănă acum la vr'o 24 de eleve. Prin urmare nu e nicĭ o causă de a'i înlătura. Aşa a fostŭ şi la operă: câtŭ timpŭ a fostŭ directorŭ ungurŭ, lucrurile au mersŭ rĕu, totŭ plângerĭ se audiau; unŭ Ungurŭ destoinicŭ nu s'a găsitŭ sĕ fiă directorŭ, a trebuitŭ sĕ se aducă unŭ streinŭ, căruia e a se mulţămi că este adĭ operă ungurescă. „Decă vremŭ sĕ estindemŭ şovinismulŭ peste tóte şi peste orĭ-ce, atuncĭ sĕ nu mai purtămŭ îmbrăcăminte europénă, ci trebue sĕ purtămŭ costumŭ ungurescŭ (adecă asiatic). Mĭ-aducŭ aminte de unŭ alegĕtorŭ, care când a venitŭ în capitală şi a vĕdutŭ pe Daniilŭ Iranyi cu cilindru (Koloman Thaly: Iranyi n'a purtatŭ cilindru nicĭ-odată! Mare ilaritate) Aşaderŭ când a vĕdutŭ pe Iranyi în îmbrăcăminte europénă a strigatŭ: „Acum şi Iranyi e trădătoru de patriă!“ Cu astfelŭ de şovinismŭ stricămŭ numai maghiarismului. In fine trebue sĕ atragŭ atenţiunea ministrului, că suntŭ aci în ţéră fórte mulţĭ aşa numiţĭ profesorĭ de musică (ungurĭ) carĭ nu sciu nimicŭ şi dau instrucţiune eftină, care nu plătesce o ceapă.

Polonyi dice, că decă în 14 anĭ academia de musică n'a produsŭ puterĭ musicale ungurescĭ, asta-i unŭ atestatŭ de paupertate pentru academiă. Passy-Cornet, de pildă, s'ar puté înlocui cu d-na Pauli. Susţine totŭ ce a disŭ, avĕndŭ informaţiunile dela o fóiă specială redactată de unŭ d-nŭ Sagh, dela estetiкulŭ Thomas Szana şi dela musiculŭ specialistŭ Siposs.

Koloman *Thaly* ia în apĕrare partida independentă în contra acusaţiunei de maghiarisare violentă. In streinătate nu sĕ 'nvaţă musica ungurescă, sĕ se înveţe decĭ la academia de musică din Budapesta. Fenyvessy: Ce musică ungurescă sĕ 'nveţe acolo? Hunyady Laszlo?)

Ferd. *Horanszky* observă, că la ocuparea posturilorŭ de profesorĭ de musică la institutŭ sĕ se ţiă sémă după putinţă de maghiarismŭ.

Esportaţiunea de grâne din Ungaria şi România.

O telegramă din Londra comunică:

„Times“ publică în numĕrulŭ sĕu dela 27 Maiu n. o lungă scrisóre a consulului generalŭ românŭ de acolo, d-lŭ Walter Cutbill, ca rĕspunsŭ la scrisórea consulului austro-ungarŭ de acolo, d-lŭ Krapp (ce amŭ publicat'o în Nr. 116 alŭ „Gazetei“), cu privire la neesactităţile ce le conţine scrisórea acestuia despre esportulŭ de cereale române. D-lŭ Cutbill a reprodusŭ în causa acésta unŭ pasagiu vrednicŭ de luatŭ în sémă din raportulŭ consulului generalŭ belgianŭ din Budapesta cătră guvernulŭ sĕu. Din acestŭ raportŭ reese, că industria morilorŭ ungare, atâtŭ de înfloritóre odinióră, în urma oprirei importului cerealelorŭ române e în decădinţă. Acéstă desminţire (dată consulului austro-ungarŭ) întemeiată pe actele oficiale, pe date statistice şi pe conclusele congresului din Dresda, a produsŭ o fórte bună impresiune şi scrisórea (consulului românŭ) a fostŭ tipărită în cele mai însemnate diare engleze comerciale şi de cereale.

DIVERSE.

Unŭ arbore furiosŭ. Acestŭ arbore cresce în Virginia, Revada. Elŭ e de locŭ din Australia şi e de o înălţime de 8 picióre. Acestŭ arbore are tóte insuşirile plantelorŭ numite „solare“ şi anume: îşĭ strînge frundele, când sórele apune, şi'şĭ mişcă intr'unŭ modŭ neliniştitŭ frundele, când îi atingĭ crengile. Decă îlŭ resădescĭ într'unŭ ghiveciu mai mare, atuncĭ frundele se sburlescŭ în tóte direcţiunile, ca perii de códă a unei pisicĭ sĕlbatice. Acésta ţine mai bine de o óră, apoi elŭ îşĭ recapĕtă liniştea de mai înainte.

ULTIME SCIRĬ.

„Tribuna“ din Sibiiu află că alegerea vicarului archiepiscopesc *Nicolae Popea* de *episcopŭ alŭ Caransebeşului* a primitŭ aprobarea Maiestăţii Sale.

Rectificare. In nr. de erĭ alŭ fóiei nóstre, la articolulŭ: „Rĕsboiu între Germanĭ şi Arabĭ“, în locŭ de „Yunga şi Sindi“ este a se ceti: *Tunga* şi *Lindi*, ér la articolulŭ: „Mitropolitulŭ Mihailŭ“, rĕndulŭ 6 de josŭ este a se ceti: *bagagiele*; pe pag. 2, şirulŭ ultimŭ din colóna 3: *finanţele ţĕrei*, în locŭ de: „fiinţele ţĕrei.“

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 7 Iunie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vĕnd.	9.43
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.45	„	9.47
Lire turcescĭ - - -	„	10.60	„	10.65
Imperialĭ - - - -	„	9.60	„	9.65
Galbinĭ	„	5.50	„	5.56
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	123.50	„	124.50
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	102.35
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	96.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	142.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	113.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.10
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.10
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.10
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.80
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	142.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	128.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.25
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.80
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.65
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	143.40
Acţiunile băncei austro-ungare - -	906.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	314.20
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	306.—
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.63
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.46½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.77½
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.—

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu acceleratu	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01 / 7.11	8.46 / 9.18	1.51 / 2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	
Nădeşel			4.58	
Cluşiu	11.15	10.34	5.26	
Apahida	11.34			
Ghiriş	12.45			
Cucerdea	1.30			
Uiora	1.37			
Vinţulu de susu	1.45			
Aiud	2.07			
Teiuşu	2.26			
Crăciunelu	3.11			
Blaşiu	3.24			
Micăsasa	3.54			
Copşa mică	4.09			
Mediaşu	4.21			
Elisabetopole	5.11			
Sighişora	5.45			
Haşfaleu	6.12			
Homorodŭ	7.32			
Agostonfalva	8.17			
Apatia	8.37			
Feldiora	9.06			
Braşovŭ	9.45 / 1.55			
Timişu	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu acceleratŭ	Trenu mixt	Trenu omnibus	
Bucurescĭ			7.30		
Predealŭ			1.14		
Timişu			1.45		
Braşovŭ	—.— / 4.10		2.32 / 7.10		
Feldióra	4.56		7.31		
Apaţa	5.37		8.14		
Ágostonfalva	6.07		8.36		
Homorodŭ	6.55		9.12		
Haşfaleu	8.36		10.24		
Sighişóra	9.13		10.46		
Elisabetopole	9.56		11.19		
Mediaşu	10.37		11.47		
Copşa mică	10.59 / 11.16		12.02 / 12.09		
Micăsasa	11.37		12.25		
Blaşiu	12.16		12.53		6.24
Crăciunelŭ	12.33		1.05		6.38
Teiuşŭ	1.51		1.47		6.56
Aiudŭ	2.18		2.08		7.15
Vinţulŭ de susu	2.48		2.30		7.41
Uióra	2.56		2.37		9.18
Cucerdea	3.14		2.53		10.—
Ghirişu	4.01		3.26		10.09
Apahida	5.28		4.40		10.19
Cluşiu	5.56 / 6.37	5.32	5.—	8.—	10.48 / 11.55
Nădăşelŭ	6.58			8.36	12.34
Gîhrbău	7.14			9.02	12.52
Aghireşu	7.29	6.11		9.32	1.34
Stana	7.56			10.11	2.19
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51	2.46
Ciucia	8.58	7.12		12.16	3.31
Bucia	9.15			12.50	3.59
Bratca	9.34			1.19	4.32
Rev	9.53	7.51		2.—	6.53
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04	7.21
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36	8.23
Várad-Velencze	10.57			3.52	9.02
Oradea-mare	11.04 / 11.19	8.42 / 8.47	10.50	4.03 / 4.47	9.52
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30	
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15	
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—	
Viena	2.50	7.15	6.05		

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenu omnibus	Trenŭ de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ	2.17	4.10 / 4.30	5.45 / 6.—
Glogovaţu	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bérzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamu		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotu		11.39	12.—
Vinţulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiuşu	9.54	1.16	1.26

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotu	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamu	4.44	8.11	
Soborşinŭ	5.30	8.46	
Bérzava	6.27	9.33	
Conopu	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42 / 9.17	11.39 / 12.31	7.38 / 6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică	2.29	4.35
Şeica mare	3.02	5.06
Lomneşŭ	3.46	5.45
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneşu	9.45	10.50
Şeica mare	10.20	11.20
Copşa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorheiu	5.40 / 6.—	12.55 / 4.58	6.13
Reghinul-sás.	7.56	7.—	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşenĭ	12.30	7.12

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hategŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-sás.		8.35	8.—
Oşorheiu	6.56	10.20 / 12.15	9.49 / 10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulu nou	6.33	6.19
Nemeth-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişóra	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Nemeth-Ságh	8.36	7.23
Aradulu nou	9.11	8.01
Aradu	9.27	8.17

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Ghirişŭ—Turda

Ghirişu	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişu	8.50	3.40

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	11.50

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Mureşŭ-Ludoşŭ	4.40
Ţagu-Budatelecu	8.02
Bistriţa	——

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	——
Ţagu-Budatelecŭ	9.41
Mureşu-Ludoşŭ	1.11

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóră	9.10

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovu.